

Cuprins

1. <i>În țara aspră a minunilor</i> Lift, tăcere, obezitate.	7
2. <i>La capătul lumii</i> Animalele aurii	20
3. <i>În țara aspră a minunilor</i> Manta de ploaie, Întunegri, spălare	26
4. <i>La capătul lumii</i> Biblioteca	47
5. <i>În țara aspră a minunilor</i> Calculule, evoluție, libido.	55
6. <i>La capătul lumii</i> Umbra.	71
7. <i>În țara aspră a minunilor</i> Craniul, Lauren Bacall, biblioteca.	81
8. <i>La capătul lumii</i> Colonelul.	101
9. <i>În țara aspră a minunilor</i> Poftă de mâncare, dezamăgire, Leningrad	108
10. <i>La capătul lumii</i> Zidul	129
11. <i>În țara aspră a minunilor</i> Îmbrăcare, pepene verde, haos	134
12. <i>La capătul lumii</i> O hartă a capătului lumii.	140
13. <i>În țara aspră a minunilor</i> Frankfurt, ușă, sistem independent	148
14. <i>La capătul lumii</i> Pădurea.	175

15.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Whisky, tortură, Turgheniev	185
16.	<i>La capătul lumii</i> Venirea iernii	203
17.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Sfârșitul lumii, Charlie Parker, bomba cu ceas	212
18.	<i>La capătul lumii</i> Citirea viselor	221
19.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Hamburgeri, Skyline, termen limită	226
20.	<i>La capătul lumii</i> Moartea animalelor	242
21.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Brățări, Ben Johnson, demon	247
22.	<i>La capătul lumii</i> Fumul cenușiu	277
23.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Gropi, lipitori, turn	286
24.	<i>La capătul lumii</i> Țarul Umbrel	307
25.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Mâncare, fabrică de elefanți, capcană	317
26.	<i>La capătul lumii</i> Centrala electrică	345
27.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Baghetă enciclopedică, eternitate, clame	353
28.	<i>La capătul lumii</i> Instrumentele muzicale	362
29.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Lac, Kondō Masaomi, dresuri	368
30.	<i>La capătul lumii</i> Groapa	391
31.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Bilete de călătorie, Police, detergent	399
32.	<i>La capătul lumii</i> Agonia Umbrel	414

33.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Rufe duse la uscător pe o zi ploioasă, mașină închiriată, Bob Dylan	422
34.	<i>La capătul lumii</i> Cranile	438
35.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Unghieră, sos cu unt, vază de fier	445
36.	<i>La capătul lumii</i> Armonica	461
37.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Luminițe, introspecție, curățenie	467
38.	<i>La capătul lumii</i> Evadarea	479
39.	<i>În țara aspră a minunilor</i> Floricele de porumb, Lord Jim, dispariția	490
40.	<i>La capătul lumii</i> Pasărea	503

Haruki Murakami, *Sekai no owari to hādo-boirudo wandārando*

© Haruki Murakami, 1985

© 2005, 2012 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: Erastus Salisbury Field (1807-1900),
Un monument istoric al Americii, 1867-1888

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iasi, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MURAKAMI, HARUKI

La capătul lumii și în țara aspră a minunilor /
Haruki Murakami; trad. din lb. japoneză și note
de Angela Hondru. – Iasi: Polirom, 2012

ISBN print: 978-973-46-2398-3

ISBN ePub: 978-973-46-2504-8

ISBN PDF: 978-973-46-2505-5

I. Hondru, Angela (trad.)

821.521-31=135.1

Printed in ROMANIA

HARUKI
MURAKAMI

La capătul lumii
și în țara aspră
a minunilor

Traducere din limba japoneză
și note de Angela Hondru

POLIROM
2012

La capătul lumii

Venirea iernii

M-am trezit printre mirosurile familiare. Era patul meu. Camera mea. Dar aveam senzația că ceva nu mai era la fel ca înainte. Ceea ce vedeam mi se părea o plăsmuire a minții mele. Petele de pe tavan, de pe tapet... Totul.

Am privit pe fereastră și am văzut că ploua. Auzeam ploaia. O ploaie rece, de gheață, care lovea acoperișul și cădea pe pământ. Nu-mi dădeam seama cât era de departe.

Am remarcat silueta dreaptă și nemișcată a Colonelului. Stătea jos lângă fereastră și privea afară. Nu pricepeam de ce-l interesa atât de mult. Era o ploaie obișnuită. Lovea acoperișul, uda pământul, mai făcea râul să crească.

Am vrut să-mi apropii mâinile de față, dar n-am reușit să mi le ridic. Erau îngrozitor de grele. Am vrut să-i spun și Colonelului ce mi se întâmpla, dar am constatat că nu aveam glas. N-am fost capabil să articulez nici măcar un singur cuvânt. Nu puteam scoate aer din plămâni. Nu funcționa nimic. Eram complet inert. Cum de-am pățit eu așa ceva? Nu-mi aminteam nimic, iar dacă încercam să fac un efort cât de mic, simțeam că-mi plesnește capul de durere.

— A venit iarna, spuse Colonelul bătând în geam. E aici, peste noi. Acum înțelegi și tu de ce e atât de înspăimântătoare, nu?

Am încuviințat ușor.

Așa e. Aveam dureri din pricina iernii. A, da, am fugit din pădure spre bibliotecă. Mi-am amintit de părul ei care-mi atingea obrazii.

— Fata de la bibliotecă te-a adus acasă. A ajutat-o Paznicul. Delirai din pricina febrei și transpirai îngrozitor. Puteai umple și-o găleată... Alaltăieri.

— Alaltăieri...

— Da. Dormi întruna de două zile încheiate. Am crezut că n-o să mai deschizi ochii niciodată. Te-ai dus în pădure, nu-i așa? Ți-am spus să nu te duci.

— Îmi pare sincer rău.

Bătrânul a luat oala de pe foc și a umplut un bol. M-a ajutat să mă ridic și să mă sprijin de tabla patului. Scârțâia sub greutatea mea.

— Mai întâi înghite ceva, spuse Colonelul. Gândurile și scuzele... pe urmă. Ai poftă de mâncare?

— Nu.

Mă durea totul și când respiram.

— Da, dar trebuie să bei puțină supă. Măcar trei înghițituri. Hai... trei înghițituri și gata. Te rog.

Mi s-a părut atât de amară, încât îmi venea să vomit. Am reușit totuși să iau trei înghițituri. Am simțit cum prind puțină forță. În tot trupul.

— Bravo! exclamă bătrânul punând lingura jos. E puțin cam amară, recunosc, dar o să scoată toate toxinele din tine. Mai dormi puțin și când o să te trezești, o să vezi că ți-e mult mai bine. Hai, liniștește-te! Stau aici cât dormi.

Când m-am trezit, am constatat că se întunecase de tot. Ploaia bătea drept în geam din pricina vântului puternic. Bătrânul stătea la căpătâiul meu.

— Cum e? Ți-e mai bine?

— Mult mai bine decât înainte. Cât e ceasul?

— Opt seara.

Am încercat să mă ridic, dar am amețit.

— Ce vrei să faci? mă întrebă bătrânul.
— Trebuie să merg la bibliotecă să citesc vise.
— Nu fi prost! În starea în care ești, nu poți să mergi nici cinci metri.

— Dar n-am cum să trag chiulul.

Bătrânul scutură din cap.

— Visele pot aștepta. Și Paznicul, și fata de la bibliotecă știu că nu te poți mișca deocamdată. Biblioteca nu e deschisă.

Bătrânul a oftat adânc și s-a îndreptat spre sobă. A turnat ceai într-o ceașcă și a revenit la căpătâiul meu.

Vântul nu slăbise deloc în intensitate. Zguduia pur și simplu fereastra.

— Am impresia că-ți cam place fata, zise el. N-aveam de gând să te întreb nimic, dar ai tot strigat-o cât ai delirat, așa că nu văd de ce să nu-mi spui. N-ai nici un motiv să-ți fie rușine. Tinerii se îndrăgostesc. E normal.

Am încuviințat fără să scot o vorbă.

— E fată bună. A fost foarte îngrijorată din pricina ta, zise bătrânul sorbind din ceai. Nu consider însă că e cazul să te îndrăgostești de ea. Nu așa cum stau lucrurile. Am simțit nevoia să-ți atrag atenția.

— De ce nu e cazul?

— Ea nu are cum să răspundă sentimentelor tale. Nu e vina nimănui. Nici a ta, nici a ei. Dacă e să dăm vina pe cineva, atunci mersul lumii e de vină. La fel cum nu poți schimba cursul unui râu.

M-am ridicat în capul oaselor și mi-am frecat obrajii cu palmele.

— Vă referiți la suflet?

Bătrânul dădu din cap.

— Eu am, ea nu are. Înseamnă că indiferent cât de mult aș iubi-o eu, ea nu mă poate iubi.

— Cam așa ceva. Și tu o să ți-l pierzi treptat. Dar ea nu mai are deloc. Nici eu. Nimeni de-aici.

— Da, dar dumneavoastră sunteți foarte drăguț. Ați avut grijă de mine fără să închideți măcar un ochi. Asta nu înseamnă că aveți suflet?

— Nu-i chiar așa. Amabilitatea și sufletul sunt două lucruri distincte. Amabilitatea este o trăsătură care s-a dezvoltat independent. Ca să fiu mai clar, e o funcție de suprafață, ține de maniere. A devenit un obicei. E cu totul altceva decât sufletul. Sufletul este mult mai profund, mult mai puternic. Și mult mai contradictoriu.

Am închis ochii și am încercat să-mi adun gândurile.

— Părerea mea este că sufletul se pierde o dată cu umbra, nu?

— Da, ai dreptate.

— Adică umbra ei este moartă și sufletul nu se mai poate întoarce la ea.

Bătrânul încuviință iar.

— Am fost la primărie și am verificat. Umbra ei a murit când avea șaptesprezece ani. Nu există nici o îndoială în sensul acesta. A fost îngropată într-o livadă de meri, așa cum se stabilise și există dovezi în sensul acesta. Întreab-o pe ea amănunte. O să fii mai convins dacă auzi din gura ei. Și-apoi vreau să-ți mai spun ceva. Ea a fost privată de umbră înainte să apuce să i se formeze sufletul, așa că nici n-are cum să știe despre ce-i vorba. E cu totul altceva când ți se ia umbra la o vârstă mai înaintată, când ești de acord să ți se întâmple asta. De aceea, eu sunt capabil să-ți înțeleg sentimentele. Ea, nu.

— Dar își aduce aminte foarte bine de mama ei. Îmi spunea că mamei îi rămăsese sufletul, chiar și după moartea umbrei. Nu înțeleg cum, dar poate asta a ajutat-o cumva. Posibil să fi moștenit puțin suflet de la ea.

Bătrânul a scuturat de câteva ori ceașca și a băut tot ceaiul care se răcise deja.

— Nu. Să-ți iasă asta din cap. Zidului nu-i scapă absolut nimic și nu lasă nimic în voia sorții.

Chiar dacă îi mai rămâne câte ceva cuiva, temporar, are grijă să absoarbă totul. Dacă nu absoarbe, îl ostracizează pe individ. Se pare că asta a fost soarta mamei ei.

— Deci nu există nici o speranță.

— Nu vreau să te dezamănesc, dar Orașul e puternic. Tu ești slab. Ai simțit-o pe pielea ta.

Bătrânul privi în ceașca goală pe care o ținea încă în mâini.

— Dar poți să pui mâna pe ea.

— Să pun mâna pe ea? am întrebat mirat.

— Poți să te culci cu ea. Puteți locui împreună.

În Orașul acesta poți să faci tot ce dorești.

— Da, dar nu există suflet.

— Da, așa e. Suflet nu există. Dar până la urmă se stinge și al tău, iar dacă nu mai ai suflet, nu o să mai ai nici senzația de pierdere, nici pe cea de disperare. N-ai unde merge. Dragoste nu există. Ți rămâne doar viața. O viață liniștită și plină de tihnă. Ți place fata. Ea te place. Trebuie să te mulțumești cu atât. Dacă o vrei, e a ta. Nu ți-o ia nimeni.

— Ciudat, am zis. Încă mai am suflet, dar uneori am impresia că-l pierd. Ba nu, destul de rar am impresia asta. Sunt incredințat că se va întoarce cândva la mine și convingerea asta îmi dă putere. În concluzie, nu prea înțeleg ce înseamnă să-ți pierzi sufletul.

Bătrânul dădu din cap liniștit.

— Încearcă să-ți pui mintea la contribuție. Pentru asta ți s-a mai lăsat timp.

— Încerc.

Soarele nu s-a mai arătat multă vreme. După ce mi-a scăzut febra, am deschis fereastra ca să respir aer proaspăt. Am reușit să mă ridic, dar m-am simțit slăbit încă vreo două zile. Mă țineam de pereți pur și simplu. În fiecare seară, Colonelul îmi dădea să înghit băutura aia amară și îmi pregătea niște terci de orez pentru cină. Mi-a

povestit o serie de întâmplări din timpul războiului. N-a mai pomenit de fată. Nici de Zid. Nici eu n-am avut curajul să-l întreb.

În a treia zi, am împrumutat bastonul Colonelului și am făcut o mică plimbare pe lângă casă. Mi-am dat seama cât eram de slăbit. Poate m-a slăbit febra... dar nu putea fi numai ea de vină. Mai existau cu siguranță și alte cauze. Iarna făcea ca totul în jurul meu să pară straniu de greu și nu reușeam să mă integrez în lumea aceea apăsătoare.

De pe dealul pe care se afla locuința mea se zărea în diagonală partea de vest a Orașului. Râul, turnul cu ceas, Zidul, iar în zare, Poarta. Ochii mei slăbiți nu puteau distinge prea multe din spatele lentilelor întunecate, deși mi-am dat seama că iarna conferea orașului un contur aparte. Poate nu numai ochii mei erau de vină, ci și vântul care bătea dinspre coama dealului, spulberând totul în calea sa.

În timp ce priveam Orașul, mi-am amintit de harta pe care trebuia să i-o dau Umbrei. Am întârziat aproape o săptămână pentru că fusesem țintuit la pat. Cred că era îngrijorată. Să nu cumva să creadă că am abandonat-o. Eram foarte amărât din pricina asta.

L-am rugat pe Colonel să-mi împrumute o pereche de ghete vechi. M-am îndepărtat puțin de grădină, am băgat harta împăturită într-una din ele și m-am întors. Eram convins că Umbra o să o caute. I-am întins Colonelului ghetele și l-am rugat să i le dea Umbrei când o va întâlni.

— Biata de ea umblă doar în teniși, am zis. Dacă ninge mai mult, va avea și ea nevoie de ghete. Nu o pot lăsa să se îmbolnăvească. În Paznic nu am încredere. V-aș ruga pe dumneavoastră să i le dați.

— Stai liniștit, o să i le dau, zise Colonelul luând ghetele.

Colonelul s-a întors spre seară și m-a anunțat că-i înmânase ghetele Umbrei, personal.